

Grondtoon 2026-2027 gesprekstekst

Ontwerp fr. Henri Boelaars osb; Foto: Joop van Reeken
te zien op het voorplein van de Sint Willibrordsabdij te Doetinchem (NL)

**“Ik laat jullie mijn vrede na”
(Joh 14,27)**

“Ik laat jullie mijn vrede na” (Joh 14,27)

Vrede: geen conflict

Vrede: een woord dat ieder volk kent, een belofte die in elke cultuur weerklinkt, een verlangen van elke mens om te leven zonder angst en dreiging.

Maar wat is vrede?

Wanneer een wereldleider het woord ‘vrede’ in de mond neemt, bedoelt die vaak dat er geen conflict is met een ander land, dat handel mogelijk is en dat de economie kan groeien. Vrede wordt dan herleid tot rust en veiligheid, de voorwaarden voor stabiliteit en welvaart. Vandaag ervaren we dat die vrede, jammer genoeg, op zoveel plaatsen in de wereld ontbreekt.

Bijbelse vrede: heel maken

Ook in de Bijbel vinden we deze betekenis van vrede terug: wanneer het conflict verdwijnt, kan men veilig leven.

- In 1 Koningen 5,4-5 lezen we hoe Salomo erin slaagt dit niveau van vrede te realiseren: “Salomo heerste over het hele gebied ten westen van de Eufraat, van Tifsach tot aan Gaza, over alle koninkrijken ten westen van de rivier, en hij leefde in vrede met alle omringende landen.”

Toch gaat de Bijbelse vrede veel verder dan de afwezigheid van strijd. In het Oude Testament klinkt het woord *sjalom* veelvuldig. De Bijbelse betekenis van *sjalom* is: “heel” of “compleet”.

- Job ervaart *sjalom* wanneer zijn kudde volledig is: geen schaaft ontbreekt, alles is in harmonie (Job 5,24).

Het leven is complex en broos. Wanneer iets breekt, wanneer relaties scheefgroeien, wanneer onrecht ontstaat, valt het leven uiteen. Dan is er geen sjalom. Daarom is sjalom ook een werkwoord: herstellen wat gebroken is, aanvullen wat ontbreekt, goedmaken wat misging.

- Koning Salomo “brengt sjalom” door de onafgewerkte tempel te voltooien (1 Kon 9,25).
- Mensen kunnen sjalom voor elkaar zijn door schade te herstellen, recht te doen, verzoening te zoeken (Ex 22,4; Spr 16,7).
- Jesaja spreekt over de komst van de Vredevorst, de Prins van sjalom (Jes 9,5-6). De profeet heeft een visioen van volledige harmonie: zwaarden worden ploegscharen, wolven wonen bij lammeren, kinderen spelen bij het nest van de slang (Jes 2,4; 11,6-7). ‘Hoe welkom is de vreugdebode die over de bergen komt aangesneld, die vrede aankondigt en tegen Sion zegt: ‘Je God is koning!’ (Jes 52,7).
- Micha zegt: “Hij brengt vrede” (Micha 5,4).

Jezus: de Vredevorst

Jezus’ leven laat concreet zien hoe Gods vrede is. In Hem wordt het visioen van een wereld in harmonie werkelijkheid. Vervuld van de Geest kon Jezus zich verzetten tegen de krachten die vrede belemmeren. Jezus belichaamt Gods sjalom: gerechtigheid wordt werkelijkheid, verzoening krijgt vorm en vreugde wordt tastbaar. Dat wordt zichtbaar in de vele momenten waarop Jezus mensen in hun gebrokenheid heel maakt.

- Jezus raakt de melaatse aan en geneest hem. Wat onrein is wordt rein. (Mt 8,2-3)
- Bij Zacheüs opent Jezus een gesloten hart en worden scheve wegen rechtgezet.

Hij zoekt en redt wie verloren is. (Lc 19,1-10)

- Aan de vrouw met bloedvloeïingen toont Jezus dat haar geloof jarenlange ellende kan omkeren in nieuwe heelheid. (Mc 5,25-34)
- Voor de Samaritaanse vrouw is Jezus als levend water. Hij kent haar ten diepste en spreekt haar aan. Zijn aanwezigheid geeft haar waardigheid terug. Ze zegt: ‘Kom mee, er is iemand die alles van mij weet!’ (Joh 4,1-30)

Diezelfde vrede wordt zichtbaar in het leven van wie Hem volgen. De apostelen ontvingen deze vrede al toen zij ingingen op Jezus’ oproep “Kom, volg mij!” (Mt 4,19a).

Door hun antwoord schonk Jezus hun zijn vrede. Trouw zijn ze hem gevolgd tot in de bovenzaal.

In Johannes 14,27 zegt Jezus: “Ik laat jullie mijn vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan. Maak je niet ongerust en verlies de moed niet.”

Jezus vraagt niet: wil je Mijn vrede? Hij geeft en schenkt zijn vrede. Juist omdat Hij deze woorden uitspreekt in zijn afscheidsrede, vlak vóór zijn lijden, krijgen ze een bijzondere betekenis. De leerlingen kunnen de op handen zijnde noodlottige wending van hun Heer enkel ervaren als een hartverscheurend verlies. Ze begrijpen het niet (Joh 16,18). Maar Jezus bemoedigt hen: “Wees niet bang, maak je niet ongerust”. Hij vraagt zijn Vader om een pleitbezorger, de Heilige Geest, te sturen. De Geest die later alles duidelijk zal maken (Joh 14,26).

Zijn kruisdood wordt paradoxaal genoeg, bron van vrede. De Geest zal inspireren en helpen te begrijpen wat het is om sterk te zijn in zwakte en om leven te behouden door te sterven. Wat voor de apostelen aanvoelt als breuk, gemis en ontreddeering, wordt met de kracht van

de Geest, bron van gerechtigheid, verzoening en vreugde; de bouwstenen van Gods vrede.

Jezus laat ons niet alleen. Hij schenkt ons zijn vrede én zijn Geest. Hij, die zichzelf de Vrede noemt, schenkt Zichzelf aan ons. We hebben deze woorden vandaag misschien meer nodig dan ooit, ook al vinden we het soms moeilijk om eraan vast te houden.

Vrede in de liturgie.

In elke eucharistie bidt de voorganger, voor de communie, om Jezus' vrede. Het gebed wortelt rechtstreeks in de woorden van Christus:

“Heer Jezus Christus, Gij hebt aan uw apostelen gezegd:

Vrede laat Ik u na, mijn vrede geef Ik u.

Let niet op onze zonden maar op het geloof van uw Kerk.

Vervul uw belofte: geef vrede in Uw naam en maak ons één.

Gij die leeft in eeuwigheid.

Amen.”

Daarna deelt de voorganger Jezus' vrede aan iedereen mee:

“De vrede van de Heer zij altijd met u.”

en ons vertrouwde antwoord:

“En met uw geest.”

In dit gebed wordt gevraagd om heelheid waar gebrokenheid heerst. De priester bidt Jezus niet te letten op onze zwakheid, maar op het geloof van zijn Kerk.

Deze woorden bereiden ons voor op de communie, het sacrament dat ons verenigt met de Verrezen Heer. Wie aan de maaltijd van de Heer wil deelnemen, wordt uitgenodigd om in vrede te leven: in harmonie met God, met de naaste en met heel de schepping. Daarom volgt na

het gebed de uitnodiging (door de diaken): **“Wenst elkaar de vrede toe.”**

Die vredeswens is veel meer dan een vriendelijke groet. Ze is een zichtbaar teken dat de vrede van Christus onder ons wordt doorgegeven. We drukken ermee uit dat we bereid zijn tot verzoening, verbondenheid en een nieuw begin. Vanuit die houding ontdekken we dat vrede nooit enkel ons eigen werk is. Wij geloven dat de kracht van de Geest ons vormt tot instrumenten van die vrede, zelfs wanneer wij denken dat we dat nauwelijks kunnen. De Trooster wil ons hart bewonen. Hoe meer we Hem toelaten, hoe meer innerlijke rust ons deel wordt. En die vrede, die niet ons bezit is maar ons geschonken wordt, mogen wij doorgeven aan de wereld. Dat is de weg van vrede waartoe wij geroepen zijn.

Toch proberen wij vaak zelf vrede te organiseren, alsof er een draaiboek bestaat. Maar de vrede van Christus is nooit óns project. Het is zijn bestemming voor ons. Misschien is dat wel de grootste opluchting: dat wij niet alles zelf hoeven te dragen in een wereld die soms zo chaotisch is. Wie vrede wil bewerken, ontdekt dat vertrouwen belangrijker is dan strategie, dat echte vrede niet zomaar “iets” is, maar “Iemand” die ons tegemoetkomt.

De vrede van de Heer zij altijd met jullie !

Gespreksvragen:

1. Wil je een moment benoemen waarop jij vrede ervoer, ook al was de situatie niet gemakkelijk?
2. Wat betekent voor jou 'een mens van vrede' zijn?
3. Hoe ervaar jij de vredeswens tijdens de mis?
4. Welke stappen kunnen we zetten om een vredevolle gemeenschap te worden die leeft van de vrede die Christus geeft?

Bronvermelding:

- *Bible project: 'sjalom -vrede'*
- *De weg van Vrede, een rondleiding door het christelijk geloof; Stefan Paas; Kokboekencentrum 2025*
- *De afscheidsrede, overwegingen bij het Johannesevangelie Hoofdstukken 13-17; Adrienne Von Speyer; uitgaven abdij Bethlehem Bonheiden. 1990*